

Sørine Gotfredsens prædiken 2. søndag i advent

Taler

Sørine Gotfredsen
Sognepræst og
samfundsdebattør

Dato

4. december 2022

Sted

Jesuskirken, København

Omstændigheder**Prædikentekst**

Lukasevangeliet kapitel 21, vers 25-36

Jeg ved ikke præcis, hvornår det begynder, men mon ikke det sætter ind omkring tidspunktet, hvor man for alvor som et voksent menneske indser, at tiden på jorden er begrænset. Nok vidste man det før med sin fornuft, men med ungdommens drømmende forstand troede man ikke helt på det. Efterhånden står det dog klart, at den er god nok, livet stopper en dag, og man begynder at spekulere over, om man er nok på højde med det hele.

Hvad jeg mener med at ”være på højde” skulle gerne snart fremgå, for jeg tror, at en stor del af vores selvopfattelse handler om præcis dette. Hvilket sikkert også skyldes, at vi inderst inde godt ved, at der venter en form for afgørelse, hvor det vil blive synligt, i hvor høj grad vi formåede at komme på højde, mens tid var. Derfor rammes man nemt af en følelse af stadig at mangle at forstå og erkende noget meget vigtigt i livet nu – men også når man måske engang på en måde, man ikke tidligere troede var mulig, vil få en chance til.

Det er advent, og ventetiden, som den jo repræsenterer, fremstilles med ordene om Jesu genkomst. Mens vi ser frem mod julens fejring af Jesu første komme til verden, understreger teksten her den fulde betydning af det nye, som Jesus er bærer af, og som skal åbenbares, når han kommer anden gang hertil. Det er hele den fuldgyldige afgørelse, vi venter på, og derfor hører vi allerede nu om tegn, der varsler de sidste tider.

Hos Lukas optræder de som voldsomme naturkræfter, helt konkret bulder og brag, men de kan også tolkes som sjælelige tegn hos én selv, der fortæller, at der

er noget, man skal gøre bedre, mens man kan. De tegn kan vi gå glip af, hvis vi – som Jesus siger – lever for overfladisk og selvkredsende, og der er både advarsel og forjættelse på spil angående mødet mellem Menneskesønnen og os. Vi skal tage os i agt, men får samtidig at vide, at Guds rige er nær, og vidunderligt er det, at vi stadig har mulighed for at komme til at forstå livet på en måde, som vi ikke har været i stand til før. Vi kan komme til bedre at forstå, hvor meget det handler om at komme på højde.

Man kan for eksempel se på sine relationer og spørge, om man mon er med til at mildne livet for andre eller ofte dømmes for hårdt og lytter for lidt. Jeg er ikke i tvivl om, at jeg i øjeblikke lider af den svaghed – et eksempel følger om lidt – for det er bare af og til så svært at se tingene fra et andet perspektiv end sit eget.

Denne menneskelige blinde vinkel kan føre til, at man mister hinanden, mens man stadig lever, og for nylig talte jeg med én af vore store skuespillerinder, der fortalte om afskeden med sin mor, der nu er død. Vores samtale sendes snart i radioen, så jeg kan roligt omtale den. Længe havde de haft et anstrengt forhold, hvor hun i en periode droppede kontakten til sin mor, men i takt med at hendes død nærmede sig, kom de tættere på hinanden, og hun, datteren, nåede at indse, hvor meget godt hun også har fået af sin mor.

Hun kom med andre ord mere på højde, og det kan føles som en dyb lettelse at nå dertil – sikkert fordi man aner, at der kan være en betragtelig pris forbundet med ikke at komme på højde. Hør blot, hvad Søren Kierkegaard siger om den pris: ”... veed Du da ikke, at der kommer en Midnatstime, hvor Enhver skal demasquere sig, troer Du, at Livet altid lader sig spøge med, troer Du, at man kan liste sig bort lidt før Midnat for at undgaae det? Eller forfærdes Du ikke herved? Jeg har seet Mennesker i Livet, der saa længe bedrog Andre, at deres sande Væsen derved tilsidst ikke kunde aabenbare sig.”

Det er vel det, man frygter. Aldrig at nå frem til noget mere rent og sandt. Og det er vel også derfor, at vi mere og mere ihærdigt i det store fællesskab kæmper for at fremstå på en bestemt måde. Tilværelsen er i denne epoke nærmest nedsunken i moralisme, og vi søger konstant efter ståsteder. Skal man se fodbold-VM i fjernsynet, når turneringen afvikles i et land som Qatar – selvfølgelig et lidt mindre presserende spørgsmål nu set fra dansk side – skal man sætte sig ind i klimafjendtlige flyvemaskiner, og hvad skal man mene om sæddonation og nissen Pyrus, der er blevet kvast i TV 2's behov for at adlyde

identitetskampens magtfulde diktat?

Vi kan i den kommende tid se frem til et decideret nisseblodbad i moralismens navn, for mennesket kæmper for at blive rent og retfærdigt nu. Men på en temmelig krampagtig måde, dog, hvor man risikerer at blive afsløret som én, der netop ikke er på højde. Fordi det evige krav om moralsk stillingtagen nærmest overløber vore sjæle, hvormed man så nemt tyr til udskamning og panisk overdrivelse.

Jeg har som sagt selv præsteret en sådan, da jeg for nogle år siden om den førømtalte skuespillerinde skrev, at hun opførte sig som en landsforræder, fordi hun i udenlandske medier havde udtalt sig kritisk om dele af den førte danske politik. Helt ude i hampen, altså, min reaktion. Hun har heldigvis tilgivet mig, men visse fejltrin forfølger én, fordi de bliver til symbol på ens forvirring i forsøget på at få sig selv retfærdigt placeret i verden.

Nu ved jeg imidlertid efterhånden, at man ikke kan liste bort lidt før midnat, for alt, hvad man siger og gør, kan få konsekvenser, hvormed længslen efter øjeblikket, hvor man omsider kan få sagt og gjort alting rigtigt, kan tage til. Længslen efter at få en chance til.

Det er dén ekstra chance, der er på tale i dag – I ”Midnatstimen, hvor Enhver skal demasquere sig” og vi skal stå overfor Menneskesønnen igen. I de sidste tider – for verden måske – og for hver enkelt, når ens egen levetid på jorden er løbet ud. I dette dommens øjeblik er det vores eget valg, om vi vil tage imod hans frelsende hånd og endelig komme på højde, eller om vi vil forblive i den blinde vinkel. Her sker den afsløring, som vi i livet så småt aner vil komme, når vi siger eller gør noget overdrevent for at demonstrere egen fine moral og måske i dette stivnede øjeblik godt kan mærke, hvordan man mest blot kæmper en kamp for sig selv.

Det kan føles, som om man tager en stivnet maske på og inde bag den føler sig stensikker på, at det er den anden, der ser verden helt forkert. Og måske endda har onde intentioner. Dette er moralismens pris. Men i midnatstimen, når Kristus kommer tilbage, skal ens sande væsen åbenbares, og enhver vil få muligheden for at se sig tilbage og måske nu forstå alting fra den rigtige renhedens side, hvor der ikke længere findes ondskab eller trang til at nedværdige andre for at få sin egen verden til at gå op. Der vil ikke længere være

en blind vinkel, og man forstår måske, at meget var et spørgsmål om frygtsomt medløberi og manglende tro og en for lille vilje til at elske min næste som mig selv. Og havde jeg dog bare, mens tid var, været mere på højde med, at Gud findes.

Adventstidens lykkelige budskab er, at der endnu er tid til at forstå noget af alt dette. Jesus fortalte os om det, da han første gang kom hertil, og vi har siden levet med mulighed for at indse det, men det kræver, at vi ikke lader vore hjerter sløve i en tid, der i ekstraordinær grad dyrker massetækning og mere eller mindre blot antager, at Gud ikke findes.

Afvisningen af den urgamle tro på, at det gør han, er historisk stærk, og den franske skribent og glødende katolik Geoffroy Lejeune har sagt: ”Kirken er medskyldig i dette skred, for den holdt op med at prædike om det man kalder ”de sidste tider” og har – om ikke andet så i kraft af en udeladelsessynd – været med i denne nedgørelse af den gamle tro. Hvor er sandheden?” Fra punktet i livet, hvor man begynder at indse, at det jordiske liv har en ende, kender man til tanken om ”de sidste tider”, og man skal lade denne tanke bo i bevidstheden. For en dag kan man begynde at længes. I begyndelsen, måske uden at vide præcis efter hvad, men langsomt kan man indse, at det er efter den gamle tro på at blive frelst fra menneskets selvgjorte idé om renhed. Det er efter timen, hvor Jesus selv skal demaskeres.

Det er ikke kun os, der i de sidste tider vil få det indre åbenbaret, det vil *han* også, for mens han første gang på jorden blev kendt som den fornedrede, der gik i døden for vores skyld, skal vi, når han vender tilbage, se ham som han er. Den sejrende og almægtige, der åbenbarer, at døden nu er overvundet, og at timen er kommet, hvor det skal vise sig, hvilket sindelag enhver giver sig til kende med. Nu, hvor man kan se ham, som han er.

For man kan stadig være den, der bedrager og afviser Guds barmhjertighed, fordi man, som Kierkegaard skriver, har bedraget så længe, at det ”sande Væsen derved tilsidst ikke kunde aabenbare sig.” Fundamentet lægges fra begyndelsen af livet, idet vi lærer at klamre os til vores identitet – ikke mindst i denne epoke der så ihærdigt vil konstruere det rene gode menneske og udrense historien og også opløse tanken om de sidste tider og troen på det evige liv.

Intet tab i civilisationen kan måle sig med tabet af troen på det evige liv, og jeg

tror faktisk, at vi begynder at mærke konsekvensen af på den måde at indespærre mennesket i blot jordisk tid. Et symptom er den militante moralisme, der skal nære vores selvretfærdighed, et andet symptom er det gådefulde vemod, som mange uden det store held for tiden forsøger at udrede. Frem for noget handler det om at forkynde kristendommens alvor, og digter og præst Kaj Munk forstod det allerede i 1942, hvor han siger i en prædiken: ”Naar Verden ikke troede, at det var så alvorligt, som Præsten prædikede, holdt Præsten op med at tale alvorligt.”

I adventsdagene lærer vi, at det hele stadig er netop så alvorligt, og der er endnu tid til at nå at komme lidt mere på højde med det. Man kan hver dag give en lille smule slip på sin selvretfærdige identitet. Man kan stadig nå at komme mere på højde med, at Kristus er Guds søn, der anden gang kommer hertil, og hvert øjeblik du kæmper for at se tingene fra et andet perspektiv end dit eget, går du ham et skridt i møde.

Tiden her på jorden er begrænset. Hvis man tidligere kun vidste det med sin fornuft, står det efterhånden klart, at den er god nok, og vi forstår tillige, at man ikke ved egen kraft kan komme til at stå retfærdig overfor Jesus, når han kommer tilbage. Men vi kan vente hans komme i troen på og bønner om, at han vil se hele vejen gennem ens bedrag og fremkalde sand selverkendelse og anger og derfor tage én med ind i evigheden. Gennem det håb og den selverkendelse, som det forudsætter, er man vel kommet en del på højde, og resten er op til Guds barmhjertighed. Resten er op til hans vilje i de sidste tider. Med verden og med os.

Amen.

Kilde

soerine.dk/praedikener

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

2. søndag i advent, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/soerine-gotfredsens-praediken-i-jesuskirken-2-soendag-i-advent-2022>